23E BIJLAGE

CENTRAAL MUSEUM

VERSLAG VAN DE GEMEENTE UTRECHT OVER 1957

Personeel.

Ambtenaren op jaarsalaris. De directrice, uitgenodigd door het State Department tot een studiereis door de Verenigde Staten, verkreeg 3 maanden verlof en toestemming haar vakantie aan deze termijn te verbinden, teneinde in het reisplan ook Mexico en Canada te kunnen opnemen. Tijdens haar afwezigheid van 20 februari tot 9 juli is de conservator-B, Dr. des. Phil. I S.H. Levie als waarnemend directeur opgetreden. De studiereis heeft waardevolle connecties met de Amerikaanse museumwereld opgeleverd en verruimend gewerkt wat betreft kennisneming van de nieuwste werkwijzen ten opzichte van propaganda en presentatie van museumobjecten. De assistent-conservator mej. N. J. Koomen, hist. art. cand. kwam per 1 november in vaste dienst. Tijdens haar verlof om studieredenen heeft van 1 juni tot 31 augustus voor haar waargenomen de assistent-conservator op arbeidsovereenkomst R. W. H. P. Scheller, hist. art. drs. De in 1956 vertrokken wetenschappelijke assistente op arbeidsovereenkomst mej. M. A. C. H. Bremer, hist. art. cand., die de conservator-A J. P. W. Philipsen, litt. drs. gedurende 1½ dag wekelijks bij zijn administratieve taak had geassisteerd, zodat hij meer tijd aan rondleidingen kon besteden, is als zodanig per 1 januari 1957 opgevolgd door mej. J. M. de Langen, hist. art. stud., die evenwel per 1 oktober haar arbeidsovereenkomst evenals eerstgenoemde om studieredenen beëindigde. De arbeidsovereenkomst van de werkstudente mej. S. Huiskes, aangesteld voor de zaterdag- en zondagmiddagen, is per 25 augustus met een jaar verlengd, terwijl mej. A. A. Th. v. d. Brink per 16 november is vertrokken en per 21 december vervangen door mej. J. L. M. Helmich, eveneens aangesteld op arbeidsovereenkomst. De arbeidsovereenkomst van de klerk mevr. C. J. Schoonenberg-van Maanen is per 16 april voor een jaar verlengd. Het dienstverband van de bureelambtenaar op arbeidsovereenkomst, W. J. Lambooy, die op 8 oktober de pensioengerechtigde leeftijd bereikte, eindigde 1 november, doch werd verlengd tot en met 13 december. Met ingang van 14 december werd dit dienstverband opnieuw verlengd tot de datum, waarop in de vacature van de heer Lambooy zou zijn voorzien. Als jeugdig ambtenaar voor het verrichten van boodschappen en lichte admini-

Bureau v. d. Rijksinspecteur voor Roerende Monumenten

Aan Heren
Burgemeester en Wethouders
van Utrecht

stratieve werkzaamheden is op arbeidsovereenkomst aangenomen F. M. v. d. Heyden. Het aantal ambtenaren op jaarsalaris bedroeg op 31 december 1957 14.

Ambtenaren op weeksalaris. Op 9 april is de suppoost G. Rakké, een bij de museumbezoekers van de stijlkamers zeer gewaardeerde figuur, ter gelegenheid van het feit dat hij 25 jaar in gemeentedienst was, gehuldigd, waarbij de plaatsvervangend directeur hem heeft toegesproken en hem namens Burgemeester en Wethouders een gratificatie en oorkonde ter hand heeft gesteld als blijk van waardering voor een kwarteeuw trouwe en toegewijde dienst. Ook namens staf en personeel zijn onder het aanbieden van geschenken waarderende woorden tot de jubilaris gericht.

De suppoost C. J. Kooter kwam in tijdelijke dienst. De arbeidsovereenkomst van de suppoost-bewaker G. Troost, die bij herkeuring werd afgekeurd, is per 31 december beëindigd. Tijdens ziekte is hij vervangen door de hulpsuppoost-bewakers en diverse hulpsuppoosten. De nachtwaker op arbeidsovereenkomst B. P. Meima kwam in tijdelijke dienst; zijn collega G. J. Dijkers, die van het gemeentebestuur geen toestemming verkreeg zijn bakkersnering aan te houden tezamen met het dienstverband bij de gemeente, is vertrokken, evenals de beide werkstudent-hulpreservenachtwakers A. H. v. Doorn en W. Wind. Als reserve-nachtwakers werden op arbeidsovereenkomst aangenomen U. Groenier en P. Grevel. Onder de hulpsuppoosten voor tentoonstellingen resp. zon- en feestdagen al of niet met de zaterdagmiddag viel het gebruikelijke verloop vast te stellen. De personeelsbezetting was aan het einde van 1957 aldus: 3 suppoosten-A (v.j. 3); 4 suppoosten plus 1 tevens reservenachtwaker (v.j. 3); 4 vakliedensuppoosten (v.j. 4); 8 hulpsuppoosten (v.j. 8) waarvan 2 voor zaterdag- en zondagmiddagen, 5 voor zon- en feestdagen en 1 voor zondagsdienst eens in de 3 weken in het Fentener van Vlissingenhuis; 1 suppoost-bewaker plus 1 voor de historische afdeling tijdens het uitruimen en opknappen voor reorganisatie en 2 voor tentoonstellingen (v.j. 3); 4 vaste nachtwakers (v.j. 4); 1 hulp-reservenachtwaker (v.j. 2); 4 werksters (v.j. 4); totaal 33 personen (v.j. 31).

De Medezeggenschapscommissie vergaderde op 15 juni. Medezeggenschapscommissie.

De Dienst van Openbare Werken heeft waar nodig de gebouwen hersteld. De vaksuppoosten hebben de in het vorig verslag vermelde verbouwing der zolderverdieping, waarvan drie vertrekken in 1956 waren gereed gekomen, voltooid. In een der kelders zijn rekken voor beeldhouwfragmenten e.d. aangebracht. Gebouwen.

De plantsoenaanleg tussen hoofdgebouw, Nicolaïkerk en stallen werd voltooid en op 28 juni voor bezoekers opengesteld. De rijwielstalling in de 1e museumtuin werd afgebroken; voor de rijwielen werd stallingsruimte gevonden in de 2e artilleriestal achter het museum.

Een begin van brand, ontstaan door kortsluiting op 27 oktober in de kapel van het museum, kon door waakzaamheid en vastberaden ingrijpen van de suppoost A. W. Menthen tijdig worden onderdrukt. Hij heeft hiervoor van het gemeentebestuur een gratificatie alsmede een eervolle vermelding ontvangen.

De te kleine en slecht geoutilleerde depotruimten en de ten enenmale onvoldoende ruimte voor het tot haar recht laten komen van de zich gaandeweg uitbreidende verzamelingen leveren dagelijks meer moeilijkheden op. Het voor de hand liggende stelselmatig uitbouwen der collecties gaat allengs onmogelijk worden. Slechts uitbreiding der bestaande museumgebouwen zou hier uitkomst kunnen brengen. Voor het museum Maliebaan klemt hetzelfde vraagstuk.

De geheel onvoldoende accommodatie in het gebouw aan de Agnietenstraat wat betreft toiletten en garderobe voor het publiek, waarop reeds in vorige verslagen werd gewezen, brengt doorlopend groot ongerief teweeg, vooral bij openingen van tentoonstellingen en bij ontvangsten en lezingen.

De brandblusapparaten zijn ook dit jaar gecontroleerd, waarbij geen noodzaak tot aanvulling of gedeeltelijke vervanging der installatie is gebleken. Brandblusmiddelen.

De toestand der verzamelingen is bevredigend, behoudens dat melding dient gemaakt van een zeer brutale diefstal op klaarlichte dag. De beide dieven, die ook in vele andere musea en verzamelingen Materiële toestand der verzamelingen.

hebben geopereerd, hebben uit een afgesloten vitrine in de kostuumafdeling ontvreemd een gouden dames-cylinderhorloge uit het einde der 18e eeuw, door de Utrechtse zilversmid Van Ceulen vervaardigd (bruikleen), evenals een koperen horloge en vier uit een doosje met vijf gouden ringen uit de 1e helft der 19e eeuw (eigendom van het museum); bovendien uit een kast in een dienstvertrek twee zilveren laat-middeleeuwse kloosterstempels (bruikleen), die daar tijdelijk waren opgeborgen. De bewakers treft geen blaam, daar zij een te grote reeks zalen te bewaken hebben. De ringen en zegelstempels konden worden opgespoord, van het horloge zijn slechts wijzerplaat en met diamantgruis bezette wijzers teruggevonden. De ringen zijn reeds geretourneerd, de stempels en resten van het horloge volgen na afsluiting van de strafzaak tegen de daders. Het uurwerk is vanwege de verzekering aan de eigenaars vergoed.

Tevens is gebleken dat een koperen Biedermeierkroon uit de eerste helft der 19e eeuw, in 1931 door Jhr. J. C. Martens van Sevenhoven te Almen aan het Centraal Museum geschonken en in 1933 door de toenmalige directeur aan de Jeugdherberg te Rhijnauwen uitgeleend, kort na de tweede wereldoorlog door de leider van genoemde jeugdherberg is verkocht. De besprekingen met het huidige bestuur der Nederlandse Jeugdherberg Centrale te Amsterdam betreffende schadeloosstelling waren aan het eind van het jaar nog niet afgesloten.

Het omvangrijke, uit schilderijen bestaande legaat-wijlen mevr. P. J. O. Tahsin-v. Bijlevelt te Vleuten (1947), dat door de erven in rechten werd betwist, is dit jaar definitief aan het museum toegewezen.

In eigen bedrijf zijn meubelen hersteld, schotten, voetstukken, schilderijlijsten en plankenrekken vermaakt en enige vitrines vervaardigd.

De restaurateurs van het museum hebben een aantal kunstwerken gerestaureerd.

Museumcommissie.

In de Museumcommissie werd de vacature, ontstaan in 1954 door het overlijden van de heer J. E. Brom, vervuld door de heer Dr. G. van der Wal. De commissie bestond aan het einde van het verslagjaar der-

Opening jubileumtentoonstelling „Beitel en Palet".
De stichters van Kunstliefde, Wonder en Kobell, halen het bestuur van het jubilerende Genootschap af van het Centraal Museum

halve uit de heren H. van der Vlist, voorzitter, J. M. Fentener van Vlissingen, Prof. Dr. J. G. van Gelder, Prof. Mr. L. J. Hijmans van den Bergh, Mgr. E. Lagerweij, G. Rietveld, Dr. G. van der Wal en Prof. Dr. H. J. M. Weve.

De commissie kwam bijeen op 7 januari, 4 februari, 29 mei, 15 juli, 23 september, 29 oktober en 9 december.

Tentoonstellingen.

De tentoonstelling „Louise Fritzlin", geopend 22 december 1956 — tegelijk met een kerstexpositie van op het kerstgebeuren betrekking hebbende kunstwerken van hedendaagse Utrechtse kunstenaars, gegroepeerd om de Napolitaanse 18e-eeuwse kerstgroep van het Aartsbisschoppelijk Museum — sloot op 20 januari 1957 en heeft er veel toe bijgedragen een vertegenwoordigster van het Amsterdams impressionisme aan de vergetelheid te ontrukken. Het aantal bezoekers in 1957 bedroeg 275.

Van 26 januari tot 3 maart werd in het Fentener van Vlissingenhuis een wandtapijt tentoongesteld, voorstellend een haan, ontworpen door Kees Andrea en geweven door N. V. Handweverij Knipscheer te Laren (N.H.). Dit wandtapijt was door 730 boerenleenbanken aangeboden aan de Coöperatieve Centrale Raiffeisenbank te Utrecht voor de bestuurskamer in het nieuwe gebouw dezer instelling.

Van 1 t.m. 31 mei werd een kleine tentoonstelling gehouden van 17e-eeuwse landschapschilders en -grafici, deels uit eigen bezit, deels door andere musea en verzamelaars in bruikleen afgestaan, met als middelpunt een belangrijke aanwinst van het Centraal Museum, een rivierlandschap van de Utrechtse schilder Claude de Jong.

Van 18 oktober tot 15 december, verlengd tot 12 januari 1958 werd de jubileumtentoonstelling „Beitel en Palet" gehouden ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van het Utrechts kunstenaarsgenootschap „Kunstliefde". Zij omvatte schilderijen, aquarellen, grafiek, beeldhouwwerk, edelsmeedwerk, kunstnaaldwerk en ceramiek, zowel van overleden als van werkende leden en gasten der vereniging, waarvan behalve te Utrecht woonachtigen ook anderen, o.a. ten tijde van het impressionisme Breitner en Jozef Israëls deel hebben uitgemaakt,

teneinde te kunnen deelnemen aan de tekenoefeningen naar het naakt model — waarvoor Kunstliefde lang de enige gelegenheid in den lande bood — alsook aan excursies in de omgeving der stad. Zodoende bood de historisch opgezette expositie een door het ontbreken van enkele grote namen, waarbij geen onmiddellijk verband met Utrecht bestond, wel niet volledig, doch niettemin in genoegzame mate representatief beeld van anderhalve eeuw Nederlands kunstleven. De schilderijen waren grotendeels in 9 zalen op de 1e verdieping ondergebracht, beeldhouwkunst, grafiek en kunstnijverheid in de tuinzalen. De feestelijke opening der tentoonstelling vond plaats in de Nicolaïkerk. De burgemeester van Utrecht hield de openingsrede in bijzijn van vele autoriteiten, o.a. het plaatsvervangend hoofd der afdeling Kunst van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, Mr. J. F. M. J. Jansen, als vertegenwoordiger van Z. Exc. de Staatssecretaris Mr. R. G. A. Höppener, en leden van de diplomatieke dienst, o.a. de ambassadeurs der Verenigde Staten, van Zwitserland, Israël en Iran. Tevoren had, na een welkomstwoord door de directrice uitgesproken, namens het jubilerend genootschap zijn voorzitter de heer Jan Engelman het woord gevoerd. Na een historisch overzicht te hebben gegeven van 150 jaar Utrechts kunstleven deed de heer Engelman mededeling van de door mevr. de weduwe IJ. Kerkhof-Hoogslag gestichte Bernard Johan Kerkhofprijs, door een commissie jaarlijks toe te kennen aan een verdienstelijk lid van het genootschap. De commissie bestaande uit de voorzitter van het genootschap en de hoogleraren Prof. Dr. J. G. van Gelder en Prof. Mr. L. J. Hijmans van den Bergh had de prijs, in de vorm van een bedrag van *f* 1.000 bestemd voor een studiereis naar Italië, toegekend aan de schilder Willem van Leusden. Dezelfde commissie, die ook de jaarlijkse door de heer J. Wiegersma te Utrecht geschonken Neurenbergse wisselbeker had te vergeven, had hiertoe de schilder Lambert Simon uitverkoren. Beide heren namen uit handen van de heer Engelman hun prijzen in ontvangst, waarna het gehele gezelschap zich naar het museum begaf voor de bezichtiging van de tentoonstelling. Een avondfeest in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen verenigde velen met bestuur en leden van het genootschap in gezellig samenzijn, waarbij de Commissaris der Koningin

Mr. C. Th. E. Graaf van Lynden van Sandenburg het welkomstwoord uitsprak.

Op 19 november hebben de schilders L. Simon en F. Weidema op de tentoonstelling gesproken naar aanleiding van eigen werk; op 26 november spraken de beeldhouwer P. d'Hont en de graficus H. v. Dokkum respectievelijk over de technieken van het beeldhouwen en de grafiek; op 3 december bespraken de schilder-graficus W. v. Leusden en de beeldhouwer J. Goldenbelt eigen werk; op 10 december leidde de voorzitter van het genootschap voor een zeer talrijk publiek een rondgang over de tentoonstelling.

Het aantal bezoekers der expositie, die op verheugende wijze de belangstelling heeft gewekt mede van het lerarenkorps bij het gymnasiaal en middelbaar onderwijs, zodat tal van groepen scholieren haar hebben bezocht, bedroeg 6.530, waarvan tot en met 31 december 5.767.

Lezingen en concerten.

De directrice heeft op 15 november ten stadhuize in het kader der voordrachten voor „Ambtelijke Vorming" een lezing met lichtbeelden gehouden over haar reis naar de Verenigde Staten.

Op 5 maart gaf Prof. Dr. G. van Hoorn een lezing met lichtbeelden over „Utrecht in de Romeinse tijd", op 13 en 14 februari over de Romeinse afdeling van het Provinciaal Utrechts Genootschap.

Op 19 maart gaf Dr. D. P. R. A. Bouvy een dergelijke lezing over „Middeleeuwse schilderkunst"; op 27/28 april en 11/12 december over de collecties van het Aartsbisschoppelijk Museum.

Op 30/31 januari, 30/31 oktober en 17 december gaf de heer Philipsen een lezing met lichtbeelden over „Het Utrechtse Schip"; op 12 maart over „Utrecht rond de Unie van Utrecht (1579) — de Vrede van Utrecht (1713)"; op 13/14 maart en 25/26 september over de stijlkamers; op 2 april over de kostuumafdeling; op 10/11 april over de schilderijen van de Utrechtse school; op 16 april over de schilderijen van het museum; op 20/21 november over moderne kunst.

Op 27/28 maart hield mej. van Es een lezing met lichtbeelden over de kostuumafdeling.

Op 15 maart gaf Gloria Sharaff een pianorecital onder auspiciën van de concertdirectie Beek.

Bezoeken en ontvangsten.

Op 2 januari werd een groep Hongaarse gevluchte studenten door de directrice en de beide conservatoren in het museum rondgeleid.

Op 9 april ontving het gemeentebestuur in het museum een gezelschap ambtenaren der gemeente Gothenburg en Zweedse industriëlen.

Op 25 april had een ontvangst plaats van het 19e nationale congres van natuurfilosofische en technologische studenten.

Op 23 mei bezocht de ambassadeur van Pakistan, Begum Liaquat Ali Khan, het museum, vergezeld o.a. van de 1e secretaris der ambassade de heer Ziauddin Ahmad. Zij werd rondgeleid door de plaatsvervangend directeur.

Op 28 mei werd een gezelschap echtgenoten van hoogleraren der Amsterdamse Gemeente-universiteit door de heer Philipsen rondgeleid.

Op 5 juni ontvingen Burgemeester en Wethouders in het museum de deelnemers aan het 5e Internationale Congres voor Therapie.

Op 17 juli ontvingen Burgemeester en Wethouders in het museum de deelnemers aan het te Utrecht gehouden Myo-Neuraljunction Symposion.

Op 29 juli leidde de heer Philipsen een groep Franse kunstenaars rond.

Op 20 en 25 augustus ontving de gemeente de deelnemers aan de Zomercursus voor Nederlandse Taal en Cultuur in de stijlkamers van het museum. De gasten werden door de directrice rondgeleid.

Op 9 september vond een gemeentelijke ontvangst plaats van de deelnemers aan het te Utrecht gehouden Veterinair Symposium.

Op 19 november vergaderde het Utrechts Monumentenfonds in het museum.

Op 23 november hield „De Museumdag", vereniging van directeuren van Nederlandse musea, in het museum haar jaarvergadering.

Andere gebeurtenissen.

Het Centraal Museum heeft deelgenomen aan een optocht op 6 mei van versierde vervoermiddelen der gemeentelijke bedrijven, welke optocht deel uitmaakte van het programma van manifestaties door „Stadsontspanning" georganiseerd.

Aanwinsten.

Ten geschenke werden ontvangen:

Voor het historisch museum:

Grote bronzen plaquette door W. van Kuilenburg op P. J. Troelstra, 1925 (inv. 12177), van A. v. d. Brink, alhier;

L. Wildt, „Portret van N. Beets", zwartkrijttekening, omstr. 1900 (inv. 12269), van mej. E. v. Haeften te Ede;

F. J. Baron v. Heeckeren v. Brandsenburg, „Het oude stadhuis te Utrecht", omstr. 1825 (inv. 12270), van de Maatschappij tot Exploitatie van Waalsteenfabrieken N.V. te Wijk bij Duurstede;

Gevelsteen der voormalige steenfabriek „Cromeyck" te Breukelen, hardsteen, 1677 (inv. 12280), van F. J. Freytag aldaar;

E. F. v. d. Waereldt, „De Keizersgracht te Utrecht gezien van het Zwartewater", ets, na 1880 (inv. 12287), van P. T. A. Swillens alhier;

Kelkglas met gegraveerd wapen der provincie Utrecht, einde 18e eeuw (inv. 12296), van Douairière A. C. Baronesse de Geer v. Jutphaas-Röell v. Hazerswoude alhier;

J. Boon, „Stadhuisbrug te Utrecht", 1904, en „Domtoren Utrecht, gezien van het Buurkerkhof uit", 1921, beide etsen (inv. 12299 en 12308), van de kunstenaar te Bilthoven.

Voor de afdeling Kunst:

Schilderijen:

N. de Keyser, „Mansportret", 19e eeuw (inv. 12181),

Nederlands meester, „Kinderportret", 1e helft 19e eeuw (inv. 12182), beide van Dr. v. Heteren te Zeist;

W. de Heusch toegeschreven, „Italiaans berglandschap met badende vrouwen", 1e helft 17e eeuw (inv. 12209), van kunsthandel A. Brod te Londen;

J. v. Os, „Bloem- en fruitstilleven", 4e kw. 18e eeuw (voorlopig voor 2 jaar in bruikleen gegeven aan Jhr. O. R. v. d. Bosch te Amsterdam) (inv. 12219),

J. F. A. Tischbein, „Mansportret", Idem, „Damesportret", beide 1793 (inv. 12220/21),

Nederlands meester, 1e kw. 17e eeuw, „Damesportret" (inv. 12222),

H. Carré, „Portret van Prins Willem IV", Idem, „Portret van prinses Anna, gemalin van prins Willem IV", beide 1756 (inv. 12223/24), alle legaat van wijlen Jhr. W. A. v. d. Bosch te Doorn;

D. v. d. Kellen Jr., „Mansportret", midden 19e eeuw (inv. 12288), van P. T. A. Swillens alhier;

Ch. Toorop, „Portret van mevr. D. v. Ravesteijn-Hintzen en kinderen", 1922 (cat. Maliebaan 175), van mevr. D. v. Ravesteijn-Hintzen alhier (bruikleen sedert 1946).

Grafiek:

B. Breenberg, „Gezicht op San Lorenzo", ets, omstr. 1620—1627 (inv. 12230), van J. Belder te Cardiff;

C. Bloemaert naar G. Romano, „Hl. Familie", gravure, afdruk omstr. 1956/57 van de oorspronkelijke koperplaat, 1e helft 16e eeuw (inv. 12275), van G. Guerra te Genua;

Fr. Bloemaert naar Abr. Bloemaert, „Liggende koe", gravure, 1e helft 17e eeuw (inv. 12276), van Dr. W. v. Dalfsen te Arnhem;

Gelithografeerd Onzevader, uitg. E. W. Rossbach te Amsterdam, steendruk, 19e eeuw (inv. 12277), van mevr. H. v. d. Burg te Soest;

A. Mauve, „Weide met vee", aquarel, 1857 (inv. 12281),

Idem, „Portretstudie van onbekend man", potloodtekening, omstr. 1860 (inv. 12282),

P. J. C. Gabriël, „Twee portretstudies", potloodtekeningen, 1852 (inv. 12283/84), alle van C. Dekker alhier;

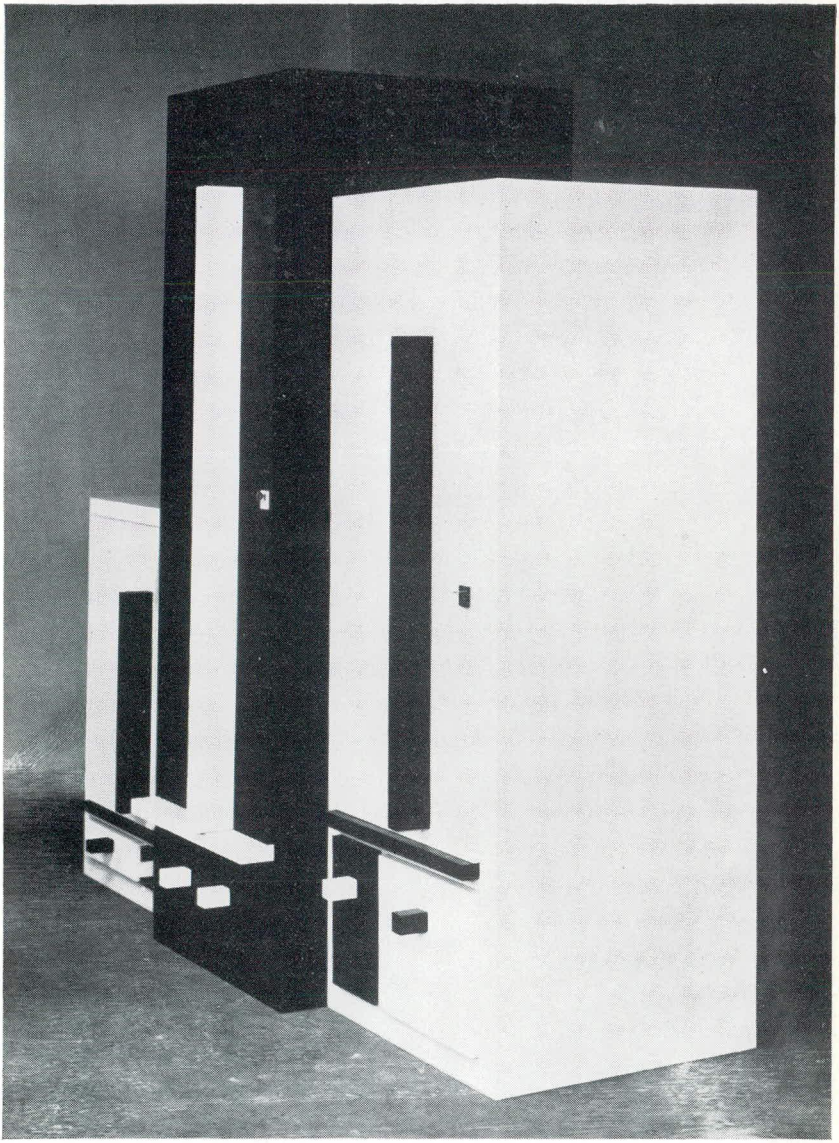
A. H. Gouwe, „Akker met ploegende ossen", zwartkrijttekening, omstr. 1912 (?) (inv. 12286), van mej. N. Amesz alhier;

J. Boon, „Berken", „Scheveningse vissersvrouw", „Visser", „Vrouwenkop", „Drinkende kat", etsen, alle 1904 (inv. 12297/98 en 12300 t/m. 12302),

Idem, „Kaartspeler", ets, omstr. 1904/05 (inv. 12303),

Idem, „Liggende Kat", „Sluimerende kat", etsen, beide 1905 (inv. 12304/05),

Idem, „Vogelskelet", „Guldehandsteeg te Amsterdam", etsen, beide 1907 (inv. 12306/07),

Ir. S. v. Ravesteyn, linnenkast, tegen 1925.
Geschenk van mevrouw C. C. Radermacher Schorer—Hasselman te Utrecht.

Idem, „Oostenrijks dorp in de sneeuw", houtsnede, omstr. 1921—1926 (inv. 12309),

Idem, „Drukkerij Plantijn-Moretus te Antwerpen", „Gieterij derzelfde drukkerij", „Dorp Woluwe bij Brussel in de sneeuw", „Schaarbeke bij Brussel in de sneeuw", alle houtsneden, omstr. 1927—1930 (inv. 12310 t/m 12313),

Idem, „Stadsgezicht te Amsterdam", ets, 1928 (inv. 12314),

Idem, „Pothuis aldaar, hoek Herengracht—Leidsegracht", houtsnede 1931 (inv. 12315),

Idem, „Opengesprongen denappel", ets, midden 30er jaren (inv. 12316),

Idem, „Schedel met onderkaak", „Sparappel", beide etsen 1935/36 (inv. 12317/18),

Idem, „Den", ets, einde 30er jaren (inv. 12319),

Idem, „Den in de sneeuw", houtsnede (dubbeldruk), omstr. 1947, (inv. 12320),

Idem, „Blad met 5 studies van huisjesslak plus Keulse Domtoren", ets, omstr. 1950 (inv. 12321), alle van de kunstenaar te Bilthoven.

Meubelen:

Mahonie podagrastoeltje bekleed met groen trijp, 19e eeuw (inv. 12185), van Dr. A. J. v. d. Ven alhier;

Slaapkamerameublement van zwart en wit beschilderd hout, ontwerp Ir. S. v. Ravesteyn, tegen 1925, bestaande uit linnenkast (zie foto), tafelmeubel, commode, bed, nachtkastje en stoel (inv. 12196 t/m. 12201), van mevr. C. C. Radermacher Schorer-Hasselman alhier;

Wortelnoten Lodewijk XV-kabinet, omstr. 1725 (inv. 12251),

19e-eeuwse imitatie van eiken Renaissance-kistbank (inv. 12252),

Eiken Lodewijk XV-schrijfbureau, 18e eeuw (inv. 12253),

Friese stoeltjesklok, hout, koper en verguld lood, einde 17e eeuw (inv. 12268), alle van mevr. B. J. J. Versélewel de Witt Hamer-Knippers te Maastricht;

Japanse lakkast op zwartgebeitst vurenhouten onderstel, 19e eeuw (inv. 12295), van Jhr. Mr. N. Witsen Elias alhier;

Penantspiegel in lijst van Arabisch essenhout, omstr. 1835 (inv. 8541), van mej. J. C. Crommelin alhier (bruikleen sedert 1940).

Zilver:

Zes zilveren dessertlepels en vorken, Utrechtse keur, 1852 (inv. 12206/07), van Jhr. J. C. Martens v. Sevenhoven alhier.

Keramiek:

Bordje van nieuw Delfts blauw aardewerk ter herinnering aan de Hongaarse opstand van 1956 (inv. 12204), van Douairière A. C. Baronesse de Geer v. Jutphaas-Röell v. Hazerswoude alhier;

Porseleinen bord „Compagnie des Indes" met het wapen van Reverhorst (inv. 12216),

Zes porseleinen mokkakopjes en schoteltjes met wapens behorende bij het vorig nr., alle Chine de commande, einde 18e eeuw (inv. 12217),

Koffie- en theeservies van polychroom Meissener porselein, 37-delig, (1774—1814) (inv. 12218), legaat van wijlen Jhr. W. A. v. d. Bosch te Doorn;

Wit porseleinen koffiekan met goud gebiesd, ongedetermineerd Europees porselein, omstr. 1880 (inv. 12263),

Dito kopje en schoteltje, omstr. 1840 (inv. 12264),

Zes kopjes met schoteltjes van blauw Chinees porselein, met decor van een huis temidden van bladranken (inv. 12265),

Geschulpt bord van idem met bloemtakken in medaillon en peterselierand (inv. 12266),

Zes borden van idem met plantaardig decor en rand met cartouches, alle 19e eeuw (inv. 12267), van mevr. B. J. J. Versélewel de Witt Hamer-Knippers te Maastricht;

Aardewerk schaal „Vogel" door Lies Cosijn, fabriek „De Porceleyne Fles" te Delft, met ingekrast geëngobeerde blauwgrijs-en-bruine glazuur, 1956 (inv. 12273), van de fabriek.

Glas:

Kristallen theekistje in zilvermontering, omstr. 1875 (inv. 12208), van Jhr. J. C. Martens v. Sevenhoven alhier.

Kostuums:

Stola van machinale kant met kettingsteek, Pleureuse bestaande uit een oranje struisveer, beide omstr. 1890 (inv. 12178/79), van Dr. W. J. v. Heteren te Zeist;

Doopkleed van machinaal doorgestopte en geajoureerde tule, einde 19e eeuw (inv. 12205), van P. Schietekatte alhier;

Zwartfluwelen cape gegarneerd met struisveren, tresband en gitten, omstr. 1890 (inv. 12215), van mevr. J. J. S. v. Hengel-Tendeloo alhier;

Japon van naturelkleurige tafzijde, omstr. 1815—1820 (inv. 12231),

Jasje van blauwe changeant tafzijde, omstr. 1810 (inv. 12232),

Mutsje van genopte tule met aangerimpelde strook, omstr. 1820 (inv. 12233),

Halsdoek van katoenen batist met naaldwerk, omstr. 1760 (inv. 12234), alle van de heer en mevr. H. J. Ploos v. Amstel alhier;

Genopt en geborduurd tulen babymutsje, Paar babymouwtjes van gehaakt katoen met ingebreide stroken, alle omstr. 1875 (inv. 12247/48), van mej. F. Juling te Nijkerk.

Varia:

Twee houders voor bruidsboeketten van met wit satijn bekleed bordpapier afgezet met machinale kant, omstr. 1900 (inv. 12210/11),

Japanse papieren vouwwaaier beschilderd met taferelen en met benen spijltjes, in beschilderd zwartgelakt doosje, Geborduurd wit-batisten idem in dgl. doosje, beide omstr. 1890, Gesneden celluloid idem, 1950 (inv. 12212 t/m 14), alle van mevr. J. J. S. v. Hengel-Tendeloo alhier;

Kaarsenhouder met 2 dompers, Zwavelstokkendoos, Keukenvijzel met stamper, Snotneus, Vuilnisblik, alle messing, 19e eeuw (inv. 12254 t/m 58),

Tinnen peperbus, begin 18e eeuw (inv. 12259),

Dito koffiekan in empirestijl op komfoortje, Twee dito kandelaars met uitneembare druipbak, beide begin 19e eeuw (inv. 12260/61),

Vijf dito maatkannen vervaardigd door A. Reynders te Delft, 19e eeuw (inv. 12262), alle van mevr. B. J. J. Versélewel de Witt Hamer-Knippers te Maastricht;

Geschulpt rechthoekig ijzeren presenteerblad, bruingelakt (imitatie-houtnerf) en beschilderd met grotesken in geel en wit, omstr. 1900 (inv. 12285), van mevr. W. Dekker-v. Straalen alhier.

Aangekocht uit het museumfonds werden:

Voor de historische afdeling:

Acht te Utrecht geslagen provinciale gouden dukaten, resp. 1757, 1762, 1768, 1776, 1777, 1787, 1792 en 1803 (inv. 12166 t/m 73), laatstgenoemde geruild tegen duplikaat van 1587 (hist. cat. 1928 nr. 2263x) uit de verzamelingen;

Dergelijke dukaat, 1596 (inv. 12195);

Map met lustrumprenten, 1856, 1841, 1867, portefeuille 3e kw. 19e eeuw (inv. 12235);

Provinciale zilveren gulden geslagen te Utrecht, 1721 (inv. 12246), geruild tegen Kampense gulden van 1795 (hist. cat. 1928 nr. 2455) uit de verzamelingen;

P. C. Wonder, „Zelfportret", ets, omstr. 1815 (inv. 12322).

Voor de afdeling Kunst:

Schilderijen:

G. v. Waterschoot v. d. Gracht, „Zelfportret met penselen", 1950 (inv. 12165);

E. v. Hattum, „Fruitstilleven", 1954 (inv. 12175);

Cl. de Jongh, „Rivierlandschap", 1635 (inv. 12180) (zie foto);

Nederlands meester omstr. 1900, „Liggende dame in het wit op divan" (inv. 12290);

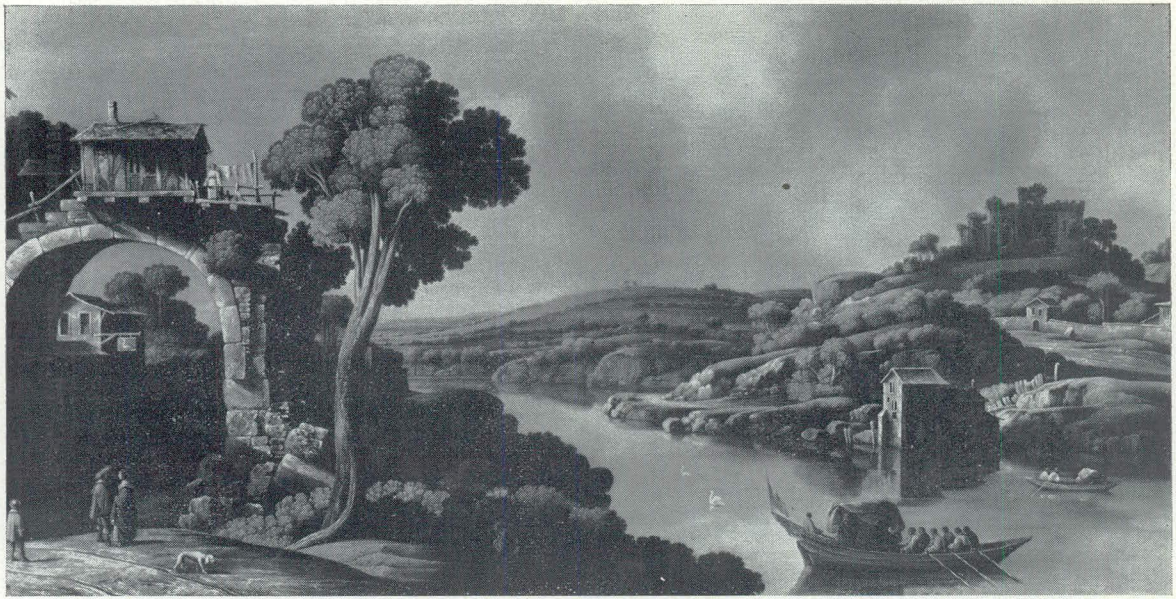
G. v. Honthorst, „Koning David spelende op de harp" (bruikleen sedert 1941, sch. cat. 1952, nr. 149).

Grafiek:

J. Meine Janssen, „Diepzeeïmpressie (Bermuda)", gouache, 1951 (inv. 12176);

W. J. Rozendaal, „Zelfportret", kleurenlitho, 1955, „Haan met kip", houtgravure, 1946 (inv. 12183/84);

R. Bierman, „Rechtszitting", steendruk, omstr. 1956 (inv. 12289);

Cl. de Jongh, ,,Rivierlandschap'', 1635.

W. H. v. d. Wall, „Caritas", terracotta 1755.

P. C. Wonder, „Portret van Prof. Mozes Edrehy", 1816, „Portret van Laurens v. Schaik", 1814, „Oude vrouw", omstr. 1815 (inv. 12323 t/m 25), alle etsen.

Beeldhouwwerk:

Twee terracotta tuinbeelden resp. voorstellende jonge vrouw en man in rococodracht, midden 18e eeuw (inv. 12174 en 12192);

G. Rueter, „Bronzen portretkop van mej. Jas", 2e kw. 20e eeuw (inv. 12202);

W. H. v. d. Wall, „Caritas", terracotta, 1755 (inv. 12272) (zie foto).

Meubelen:

Mahonie klavier vervaardigd door de fa. I. v. Kaan & Zonen, omstr. 1825 (inv. 12203);

Dito bed in Biedermeierstijl, omstr. 1820—1830 (inv. 12274);

Zes mahonie stoelen met open rugleuning en bruin trijpen bekleding, omstr. 1860 (inv. 12278).

Keramiek:

Kom door Laurens Tuynman, aardewerk, 1957 (inv. 12191);

Twee tegels van Delfts blauw aardewerk, 18e eeuw (inv. 12193/94);

Fles, Schaaltje: „Visvogels", ontwerp Lies Cosijn, fabriek „De Porceleyne Fles" te Delft, beide 1956 (inv. 12249/50);

Vijfdelig kaststel van polychroom geglazuurd aardewerk, ontwerp C. Th. A. Colebrander, fabriek Ram te Utrecht, na 1923 (bruikleen sedert 1956) (inv. 11787*b*).

Met de verzamelingen werden verenigd:

Voor het historisch museum: overgedragen door het Nieuw Archief der gemeente:

Ingelijste papieren oorkonde achter glas, door de te Utrecht gelegerde Britse divisie bij haar vertrek in 1945 aangeboden aan het gemeentebestuur, hierbij behorend eiken schildje met daarvan afhangend koperen plaatje met opschrift, 1945 (inv. 12293/94);

door Openbare Werken:

Zes zandstenen sculptuurfragmenten afkomstig van het voormalig klooster Mariëndaal te Zuilen, 15e/16e eeuw (inv. 12225 t/m 29);
Zandstenen empireschoorsteen afkomstig uit het hoekhuis Twijnstraat-Nauwe Watersteeg, omstr. 1820 (inv. 12291);
Bodem in hoepel van een houten vat met fragmenten der duigen, gevonden bij restauratie der werfmuren voor het pand Oudegracht 321 (inv. 12292).

Bruiklenen

In bruikleen aan het museum werden ontvangen:
Voor de afdeling Kunst:
Schilderijen:
H. A. v. Daalhoff, „Boerenwoning aan het water", 1e helft 20e eeuw (inv. 12271), van mevr. M. Snellen-de Kleyn alhier;
P. G. v. Os, „Intocht der Kozakken in Utrecht in 1813" (inv. 12275*a*), van Regenten van het Ev. Zoudenbalch-Huis alhier.

Meubelen:
Ameublement van Cubaans mahoniehout, ontwerp L. J. H. Lauweriks (beeldhouwwerk M. J. Hack, koperornament F. Zwollo), omstr. 1889/90 (inv. 12236 t/m 45), van de Dienst voor 's Rijks Verspreide Kunstvoorwerpen te 's-Gravenhage;
5 Perzische tapijten (inv. 12186 t/m 12190), van mej. A. C. Wefers Bettink alhier.

In bruikleen van het museum gegeven werden:
Aan het St.-Bonifacius Lyceum, alhier, voor tijdelijke expositie:
Tinnen maatkan, 19e eeuw;
Tinnen koffiekan, begin 19e eeuw;
Tinnen peperbus, omstr. 1730.
Aan het Gewestelijk Arbeidsbureau (Breedstraat 26):
„Familiegroep", 2e helft 17e eeuw.
Aan het stadhuis, kamer van de burgemeester:
A. v. Beerstraten, „Gezicht op een zeehaven met de Utrechtse Mariakerk", 1661;
Aan idem, kamer van Burgemeester en Wethouders:

P. Collomb, „Madrileense vrouwen", 1952;
A. Hulshoff Pol, „Suikerraffinaderij te Amsterdam", 1951;
A. de Winter, „Stervende bloemen", 1917;
J. Meine Jansen, „Diepzeeïmpressies", 1956;
Twee baardmankruiken, 16e eeuw.

Aan idem, kamer 20:

W. v. d. Valk, „Rivierlandschap", 1917;
P. P. Schiedges, „Herder met kudde bij schaapskooi", omstr. 1900;
W. Roelofs, „Weidelandschap met koeien", 2e helft 19e eeuw.

Aan de Kamer van Koophandel en Fabrieken (Maliesingel 2):

C. Vreedenburgh, „Zeilboot op de IJssel", Idem, „Markt te Kampen", beide 1917.

Aan het Spaans Instituut der Rijksuniversiteit:

Vierdeurs eiken Renaissancekast met teruggesteld bovengedeelte, 19e eeuw.

Aan de Volksuniversiteit, alhier:

A. Mauve, „Weidelandschap met koeien", 2e helft 19e eeuw.

Uit bruikleen aan het museum teruggenomen werden:

Door het Nederlands Kunstverbond afd. Amersfoort:

J. Richters, „Ramskop", zandsteen, 1930.

Door de Dienst voor 's Rijks Verspreide Kunstvoorwerpen te 's-Gravenhage:

B. Zwaardecroon, „Portret van Berendina v. Tricht", omstr. 1650.

Door mevr. G. de Stuers-Teding v. Berkhout te Leiden:

Secretaire in Lodewijk XVI-stijl gedecoreerd in vernis-Martin, 2e helft 18e eeuw;
Walter Vaes, „Witte bak met petunia's", 1919;
Vergulde bronzen pendule, omstr. 1800.

Door C. T. Lens, arts, te Raalte:

O. Mendlik, „Portret van mevr. W. H. Lens-Mulder", 1940; Idem, „Portret van C. T. Lens als jongen", 1934;
J. C. U. Legner, „Portret van mevr. H. Lens-de Groot", omstr. 1908;
M. J. Lens, „Portret van Dr. P. Lens", midden 19e eeuw;
T. Bottema, „Eksters op het ijs",

J. Toorop, „Vijver in het woud", beide etsen, 1e kw. 20e eeuw;
M. J. Lens, „Portret van mevr. D. Enders-Zimmerding", omstr. 1865;
O. Mendlik, „Zeegezicht bij maanlicht", 1935, „Zeegezicht (Curaçao)", 1926.

Door mej. A. D. Lens alhier:

O. Mendlik, „Portret van mevr. S. Lens-Enders", 1923.

Door het Costuummuseum van de Dienst voor Schone Kunsten der gemeente 's-Gravenhage:

„Donkerrood fluwelen lint", 19e eeuw.

Door mevr. C. Vreede-de Stuers te Wassenaar:

Walter Vaes, „Witte pot met anemonen", 1e kw. 20e eeuw.

Door mevr. M. F. C. M. van Weede-van Aefferden te Amsterdam, uit het bruikleen van Douairière van Weede-van Dijkveld te Bilthoven:

Caspar Netscher toegeschr., Portretten van Mr. P. Haack de Jong en A. M. Haack de Jong- van Weede, 1682.

Door Douairière H. A. E. R. van Weede van Dijkveld te Bilthoven:

J. P. v. Wickevoort Crommelin Jr., „Portret van C. M. v. Weede v. Dijkveld-van Lennep", 1797;
H. Siebert, „Portret van mevr. v. Weede v. Dijkveld-Schuyt", 1856.

Uit bruikleen van het museum terugontvangen werden:

Van het stadhuis alhier:

Oude copie naar B. v. d. Helst, „Portret van Joan Huydecoper", omstr. 1660;
A. v. Boekhoven-Leydenroth, „Winterlandschap", 1879;
A. v. Everdingen, „Landschap met boerenhoeven", 2e helft 19e eeuw;
Utrechts meester 1784, „Oefening van het genootschap „Pro Patria et Libertate", Idem 1786, „Beëdiging der burgergecommitteerden op de Neude 2 augustus 1786", „Beëdiging der nieuwe regeringsleden op de Neder 8 augustus 1786";
C. W. Moorrees, 2 aquarellen voorstellende „De mobiele Utrechtse schutterij, resp. rustende en bij een artilleriemanoeuvre in Noord-Brabant tijdens de Belgische veldtocht", omstr. 1830;

J. P. C. Grolman, „Ganginterieur in het gebouw „Kunstliefde" aan de Oudegracht", 1886;
G. ter Horst, „Inundatie bij Utrecht", aquarel, 1945;
Eiken renaissancekast met teruggesteld bovenstuk, 19e-eeuwse imitatie;
Twee vazen, koffiekan en 2 bekers van blauw Chinees porselein, 18e eeuw;
D. Wijntrack en v. d. Haagen, „Vos op eendenjacht", 1652;
D. Dalem, „Berglandschap", 1e helft 18e eeuw;
Twee Delftse borden.

Van de Keuringsdienst van Waren (Rijnkade 2):

P. J. v. Asch, „Boslandschap", midden 17e eeuw.

Van de Brandweer (Minrebroederstraat 5):

W. Ormea, „Zeegezicht met visstilleven", midden 17e eeuw;
Nederlands meester 2e helft 17e eeuw, „Zeegezicht".

Van het Gemeentelijk Lyceum (Van Asch van Wijckskade 20):

T. v. Ham, „Gezicht op de Piazza del Risorgimento te Rome", geaquarelleerde zwartkrijttekening, 1950.

Van de Geneeskundige en Gezondheidsdienst (Kruisstraat 13):

Abr. Bloemaert, „De zaaier van het onkruid onder de tarwe", 2e kw. 17e eeuw.

Van de Gemeentelijke Slachtplaats (Amsterdamsestraatweg 283):

A. Schouman, „Stilleven met kalfskop", 1747.

Van de Kamer van Koophandel en Fabrieken (Maliesingel 2):

J. Gillig, „Stilleven met dode vissen", 1687;
G. Hoet, „De grootmoedigheid van Scipio", omstr. 1700;
D. v. d. Kellen Jr., „De St. Geertruidakerk te Utrecht ingericht als noodverblijf", 1855.

Van het bureau van de Kinderrechter (Wittevrouwensingel 27):

D. P. v. Lokhorst, „Schapen in een weide", 1866.

Van Jhr. Dr. W. J. Quarles v. Ufford alhier:

F. Weidema, „Pinksterwandeling", O.I. inkttekening, 1945.

Van G. C. Bosscha alhier:

J. Mendes da Costa, „Jongen uit Huizen", gipsafgietsel van een sculptuur, 1915.

Voor de navolgende tentoonstellingen werden kunstwerken uitgeleend:

Het Museum voor het Gooi en omstreken te Hilversum, herdenkingstentoonstelling Charley Toorop;

Het Musée des Beaux-Arts te Nancy, tentoonstelling „Autour de Claude Gellée";

Het Musée d'Art et d'Histoire te Genève, tentoonstelling „Art et Travail";

De Gemeentelijke Musea te Amsterdam, tentoonstelling „Trekt de schoen U aan? de ontwikkeling van de schoen" in het Museum Willet Holthuysen;

Kunstcentrum „De Beyerd", Breda, tentoonstelling Jan Toorop;

Het Dordrechts Museum, tentoonstelling „Mens en Muziek";

Het Stedelijk Van Abbe-Museum te Eindhoven, de Koninklijke Academie voor Kunst en Vormgeving te 's-Hertogenbosch en het Bisschoppelijk Museum te Haarlem, tentoonstelling „Kunstnaaldwerk";

Museum „Het Huis van Looy" te Haarlem, tentoonstelling „Isaac Israëls";

Villa Hügel te Essen, tentoonstelling „Vincent van Gogh";

De Vereniging „Het Goois Scheppend Ambacht" te Hilversum, Tegeltentoonstelling;

Singer Memorial Foundation te Laren, tentoonstelling Jan Mankes;

Het Stedelijk Museum „De Lakenhal" te Leiden, tentoonstelling „Werken door tijdgenoten van Floris Verster";

Idem, tentoonstelling „Coba Ritsema";

De gemeente Oploo c.a. (N.Br.), tentoonstelling „St. Antonius in de kunst" te St. Anthonis.

Bewaargevingen. Het aantal bewaargevingen, dat einde 1956 6 bedroeg, is dit jaar met 2 verminderd.

Bibliotheek. Door schenkingen en aankopen werd de bibliotheek met vele boekwerken verrijkt.

Bezoek. Het aantal bezoekers van het museum en de tentoonstellingen bedroeg in 1957: 29.958 (v.j. 61.766).

Museum Agnietenstraat 1: 109 (v.j. 12) bezoekers van *f* 0,50; 55 (v.j. 70) van *f* 0,25; 7.067 (v.j. 4.808) van *f* 0,20; 6.822 (v.j. 6.851) van *f* 0,10; 2.769 (v.j. 1.991) kosteloos; 2.086 (v.j. 2.054) met schoolkaarten (op de tentoonstellingen bovendien nog 2.010 (v.j. 4.373); 155 (v.j. 37) met jaarkaarten; 27 (v.j. 2) met jeugdkaarten (op de tentoonstellingen bovendien nog 3 (v.j. 61); via de afdeling Nieuwere en Moderne Kunst, Maliebaan 42: 182 (v.j. 19).

Het aantal uitgereikte schoolkaarten bedroeg 2.420 (v.j. 3.444); jaarkaarten 428 (v.j. 475); jeugdkaarten 71 (v.j. 27).

Afdeling Nieuwere en Moderne Kunst, Maliebaan 42: 1.289 (v.j.)692 bezoekers van *f* 0,20; 1.454 (v.j. 922) van *f* 0,10; 377 (v.j. 972) kosteloos; 1.636 (v.j. 1.522) met schoolkaarten; 70 (v.j. geen) met jaarkaarten; 1.196 (v.j. 1.067) via museum Agnietenstraat.

Tentoonstellingen, gehouden in het Centraal Museum, Agnietenstraat:

Louise Fritzlin en Kersttentoonstelling, 22 december 1956—20 januari 1957: totaal aantal bezoekers 1.227; in 1957: 275, waarvan 224 met schoolkaarten; 51 kosteloos.

Beitel en Palet, 150 jaar Genootschap Kunstliefde, 19 oktober—15 december, verlengd tot 12 januari 1958: totaal aantal bezoekers 6.530; in 1957: 5.767, waarvan 2.141 à *f* 0,75; 13 à *f* 0,55; 793 à *f* 0,40; 3 à *f* 0,30; 35 à *f* 0,25; 239 à *f* 0,10; 1.786 met schoolkaarten; 3 met jeugdkaarten; 754 kosteloos.

Rondleidingen.

In het museum Agnietenstraat zijn in totaal 207 (v.j. 122) rondleidingen gehouden met een totale deelname van 4.114 (v.j. 2.518) personen, waarvan 13 (v.j. 4) van *f* 1,—, 405 (v.j. 372) van *f* 0,50, 656 (v.j. 604) van *f* 0,10 en 3.040 (v.j. 1.538) kosteloos.

Op de tentoonstelling „Louise Fritzlin" en Kersttentoonstelling: in 1957: 1 rondleiding met een deelname van 20 personen van *f* 0,25.

Op de tentoonstelling „Beitel en Palet": in 1957: 20 rondleidingen met een totale deelname van 321 personen, waarvan 6 van *f* 1,—, 210 van *f* 0,50 en 105 van *f* 0,25.

In het Museum Nieuwere en Moderne Kunst, Maliebaan: 16 (v.j. 7) rondleidingen met een totale deelname van 268 (v.j. 105) personen, waarvan 112 (v.j. 85) van *f* 0,50, 20 (v.j. geen) van *f* 0,10 en 136 (v.j. 20) kosteloos.

Verkoop museum-uitgaven.

De verkoop van museumuitgaven was bevredigend.

Utrecht, april 1958.

De Directrice van het Centraal Museum,

Dr. MARIA ELISABETH HOUTZAGER.